

Ronde 2

Annemie Reinders
 Fontys Pabo Limburg Venlo
 Contact: J.Reijnders@fontys.nl

'Meer dan Goed Gelezen', een onderzoek naar de integratie van begrijpend lezen en wereldoriëntatie

Op dit moment staat het belang van lezen weer volop op de (politieke) agenda: met meer dan een miljoen functioneel analfabete volwassenen en 25% uitstroom in het middelbaar beroepsonderwijs die in onvoldoende mate de vaardigheid van het lezen beheerst, kun je toch moeilijk stellen dat het onderwijs slaagt in zijn taak geoefende lezers af te leveren die kunnen meedraaien in een hoogontwikkelde kennismaatschappij.

Ook onder studenten is lezen allerminst een hobby; integendeel. Tijdens de bijeenkomsten rondom begrijpend lezen zie je hoe pabo-studenten worstelen met motivatieproblemen en concentratie. Hoe willen zij dan op hun beurt kinderen motiveren in het basisonderwijs?

Het project *Meer dan Goed Gelezen* sluit dan ook prima aan bij zowel de behoefte vanuit de basisschool om kinderen betrokken te houden bij het leesproces als bij de behoefte van de pabo om het belang van lezen en leesgedrag onder studenten te promoten. Het project is uitgevoerd op basisschool *De Triolier* in Reuver, een jenaplanschool die het onderwijs in grote lijnen thematisch organiseert. Maar ook hier werd door leerkrachten ervaren dat begrijpend lezen te veel een losstaand onderdeel was in het curriculum. De vraag van de school was dan ook om de integratie van begrijpend lezen met andere vakken te onderzoeken.

Het onderzoek is in eerste instantie gestart met 4 vierdejaars studenten die echter op verschillende scholen hun LIO-jaar uitvoerden. Zij zouden op deze verschillende scholen (delen van) hetzelfde project gaan uitvoeren. De startpositie bleek achteraf een handicap te zijn voor de filosofie van het Catamaranproject: de vragen van de scholen liepen steeds verder uiteen naarmate er verdieping van de materie plaatsvond. De catamaran kwam daardoor wat moeizaam op gang en dreef op een gegeven moment zelfs wat doelloos in de rondte. Pas nadat het besluit was genomen het project te concentreren op basisschool *De Triolier*, kwam er weer wind in de zeilen.

In de combinatiegroep 5/6 is men met enthousiasme gestart om het taalonderwijs interactiever te maken: sociaal, betekenisvol en strategisch. Met als uitgangspunt dat kinderen communicatief vaardig moeten worden en dat dit het beste kan worden

bewerkstelligd in een rijke en realistische context. Deze stellingname werd en wordt met verve uitgedragen door de leerkracht van groep 5/6 en de studente, die in deze groep haar taken als leraar-in-opleiding uitvoert.

Die rijke, realistische leeromgeving werd gecreëerd binnen wereldoriëntatie: op *De Triolier* waren leerlingen er al aan gewend om thematisch te werken vanuit de methode 'De Grote Reis', echter nog te weinig zelfontdekkend en zelfstandig naar de mening van beide onderwijsgeevenden. Een thema moet voor de kinderen gaan leven en hen prikkelen en uitdagen. Daardoor kan een thema ook langer en dieper worden uitgewerkt, en kan samenhang worden aangebracht met andere vakken.

Tegelijkertijd werden teksten gezocht bij het betreffende thema, die de kinderen aanzetten en motiveerden tot lezen en uitzoeken. Hierop werden de strategieën en werkwijzen toegepast, die de kinderen geleerd hadden bij begrijpend lezen (via de methode 'Goed Gelezen'). Er vond dus een transfer plaats van strategieën voor begrijpend lezen naar de context van wereldoriëntatie.

De catamaran had de wind mee: de projectgroep werd uitgebreid met 3 studenten van pabo 3, die de mogelijkheden hebben onderzocht voor de integratie van betreffende vakken in combinatiegroepen 3-4 en 7-8, zodat er sprake zou zijn van een doorlopende ontwikkeling. Informatie en ideeën werden uitgewisseld in een aantal inspirerende bijeenkomsten, waar de kruisbestuiving plaatsvond tussen leerkracht, studenten en opleider.

Meer dan Goed gelezen is een succes geworden, mede dankzij het enthousiasme van de verschillende deelnemers en de door iedereen onderschreven zinvolheid van het project.

In de workshop zal dieper worden ingegaan op de inhoud van het project en op het verloop van de samenwerking; dit alles in het (zoek)licht van de Catamaran.